

«Рассмотрено»
Руководитель МО

Хуснур Р.М. Хуснурова
Протокол № 1
от «23» 08 2017 г.

«Согласовано»
Заместитель директора по
УРВ ЧОУ «Академический
Лицей им. Н.И.
Лобачевского»

М.В. Яковлева
Яковлева М.В.
от «23» 08 2017 г.

«Утверждаю»
Директор
ЧОУ «Академический
Лицей им. Н.И.
Лобачевского»

Т.В. Беспалова
Беспалова Т.В.
Приказ № 43
от «23» 08 2017 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета, курса, дисциплины (модуля)
ЧОУ «Академический Лицей им. Н.И. Лобачевского»

Гайкушиной Эльвиз Фатовны, с.п.н.
Ф.И.О., категория

по *татарскому языку, 11А; 11Б*
предмет, класс и т.п.

Рассмотрено на заседании
педагогического совета
протокол № 1
от «23» 08 2017 г.

20 17 - 20 18 учебный год

эш программасы

Укытучы: доц. Гайнуллина Гөлназ Фоатовна

Аңлатма язуы

Программа түбәндәге дәүләт документларына нигезләнеп язылды:

1. Россия Федерациясе мәгарифе турында»гы федераль закон (2012 нче елның 29 нчы декабрендә Россия Федерациясе Президенты тарафыннан имзаланган 273 нче ФЗ; 2013 нче елның 1нче сентябрәннән гамәлдә);
2. РФ “Мәгариф турында”гы Законының 7 нче маддәсе.
3. “Мәгариф турында” ТР Законы (1997 ел, 2 июль. Үзгәрешләр – 2012 ел, 21 июнь).
4. “Татарстан Республикасы дәүләт телләре һәм Татарстан Республикасында башка телләр турында” Татарстан Республикасы Законы (2004 ел, 1 июль).
5. Россия Федерациясенен 309-ФЗ номерлы Законы (2007 ел, 1 декабрь).
6. "Белем бирүнең вакытлы дәүләт стандартларын раслау турында" ТР Мәгариф һәм фән министрлыгының боерыгы №499/09, 04.03.2009 ел.
7. Татар әдәбиятыннан гомуми белем бирүнең вакытлы дәүләт стандарты. ТР Мәгариф һәм фән министрлыгы. – Казан, 2008.
8. «2014-2020 нче елларда ТР сы дәүләт телләрен һәм ТРның башка халыклары телләрен саклау, өйрәнү һәм үстерү» ТРсы дәүләт программасы (ТР Министрлар Кабинетының 2013 нче елның 25 нче октябрәннән 794 нче карары)
9. Лицейның белем бирү программасы.
10. “Н.Лобачевский исемендәге Академик лицей” ның укыту планы.
11. “Н.Лобачевский исемендәге Академик лицей” ның “Эш программалары” буенча локаль акты
12. Коммуникатив технология нигезендә рус телле балаларга татар телен һәм әдәбиятын укыту программасы. 1-11 нче сыйныфлар , Казан: Татар. кит. нәшр., 2014. Төзүчеләр: Р.З. Хәйдәрова, Р.Л.Малафеева (программа федераль дәүләт белем стандартларына (ФГОС) нигезләнеп төзелгән.

Укыту фәнненең уку планында тоткан урыны программада күрсәтелгәнчә: елга барысы – 34 сәг., атнага – 1 сәг.

Рус телендә сөйләшүче балаларга татар теле укытуның төп максаты һәм бурычлары:

- татар теленең һәм әдәбиятының дөньякүләм тоткан урыны турында мәгълүмат бирү;
- татар һәм рус телләрендәге аерым грамматик категорияләрнең тәңгәл килү-килмәвен белү;
- татар теленең орфоэпик, орфографик, лексик, грамматик, пунктицион нормаларын белү һәм, аларга нигезләнеп, телдән яки язма сөйләм күнекмәләрен булдыру;
- аралашу ситуацияләренә бәйле лексик берәмлекләренә, аларның синонимнарын һәм антонимнарын төгәл һәм урынлы куллана белү;
- татар теленең фразеологик берәмлекләрен танып һәм сөйләмдә куллана белү;
- гади һәм кушма жөмлөләрнең төрен белү;
- татар жөмләсендә сөйләм яңалыгының хәбәр алдында урнашуын белеп, оештыру осталыгына ия булу;
- татар һәм рус телләре арасындагы тарихи, мәдәни бәйләнешләр турында белү;
- төрле чыгаганклардан (фәнни-популяр текстлар, массакүләм мәгълүмат чаралары, интернет һ.б.) файдаланып, кирәкле мәгълүматны таба һәм башкаларга телдән яки язмаса житкерә алу;
- мәдәниара аралашу ситуацияләрендә әңгәмә коры алу;
- тиешле (3500 - 4000 сүз) күләмдә татар сүзләрен яттан белеп, аларны телдән һәм язма сөйләмдә дөрес куллана белү. рус һәм татар телендәге әсәрләрнең уртак һәм милли үзенчәлекләрен билгеләү, әхлакый кыйммәтләренә чагыштырып бәяләү; татар һәм рус телендәге әсәрләргә телдән һәм язмага фикерен белдерү, аларга бәя бирү; татар әдәби теленең нормаларына нигезләнеп, кирәкле темага телдән һәм язмага бәйләнешле текст төзү; 3 диалогта яисә бәхәстә катнашып, үз фикерен исбатлый белү.

Укыту предметына гомуми аңлатма

Рус телендә сөйләшүче балаларга татар теле укытуның төп максаты һәм бурычлары:

-укучыларның гомуми белем мәктәбендә үзләштергән белемнәрен һәм сөйләм күнекмәләрен камилләштерү һәм тирәнәйтү;

-тел күренешләрен танып белергә, чагыштырырга, гомумиләштерергә күнектерү;

-татар телен халыкның рухи, әхлакый, мәдәни хәзинәсе буларак аңларга ирешү;

-татар әдәбиятыннан алган белемне сөйләм телендә куллана белү; - алган белемнәрне жанлы аралашу шартларында кулланырга өйрәтү; -укучыларның орфографик, пунктацион граматылылык дәрәжәсен камилләштерү.

Эш программасы статусы

Программа нигезенә Татарстан Мәгариф һәм фән министрлыкларының мәктәпләрдә урта һәм тулы белем алу стандартлары салынды, ТР Мәгариф министрлыгы тарафыннан расланган «Рус телендә сөйләшүче балаларга татар теле укуы программасы» (Казан, «Мәгариф», 2010ел), 11 нче сыйныф өчен Р.З.Хәйдәрова тарафыннан эшләнган (Казан, Мәгариф, 2010), ТР Мәгариф министрлыгы тарафыннан тәкъдим ителгән дәрәслек һәм рус телендә сөйләшүче балалар белән эшләүче укучылар өчен Р.З. Хәйдәрова, Р.Л.Малафеева әзерләгән кулланмага нигезләнеп төзелде.

Эш программасы структурасы

Татар теленә эш программасы өч өлештән тора: аңлатма язуыннан, төп бүлекләргә, белем һәм күнекмәләргә үз эченә алган программаның эчтәлегеннән, укучыларның әзерлек дәрәжәсенә таләпләреннән

Укуы предметының укуы планында тоткан урыны.

Укуы планында 11 нче сыйныфта татар теленнән атнага 1 сәгать вакыт бирелә.

Татар әдәбиятыннан тематик планы рус телендә урта (тулы) гомуми белем бирү мәктәбендә татар телен һәм әдәбиятын укуы программасы (Программа нигезенә Татарстан Мәгариф һәм фән министрлыкларының мәктәпләрдә урта һәм тулы белем алу стандартлары салынды, ТР Мәгариф министрлыгы тарафыннан расланган «Рус телендә сөйләшүче балаларга татар теле укуы программасы» (Казан, «Мәгариф», 2010ел), 11 нче сыйныф өчен Р.З.Хәйдәрова тарафыннан эшләнган (Казан, Мәгариф, 2010), ТР Мәгариф министрлыгы тарафыннан тәкъдим ителгән дәрәслек һәм рус телендә сөйләшүче балалар белән эшләүче укучылар өчен Р.З. Хәйдәрова, Р.Л.Малафеева әзерләгән кулланмага нигезләнеп төзелде.

Программада 34 сәгать каралган. 11 нче сыйныф дәрәслеге коммуникатив технология нигезендә төзелгән. Дәрәслектә дәрәсләр чөлтәре циклыкка корылган. Цикл – текстны укып, аның эчтәлеген диалогик, монологик, ягъни мөстәкыйлж сөйләм дәрәжәсенә житкерү өчен кирәк булган дәрәсләр саны. Бу сан даими түгел. Ул текстның лингвистик яктан катлаулыгына, текстның күләменә бәйле.

Укыту предметының төп эчтәлеге

Татар теленең эш программасы өч өлештән тора: аңлатма язуыннан, төп бүлекләрне, белем һәм күнекмәләрне үз эченә алган программаның эчтәлегеннән, укучыларның әзерлек дәрәжәсенә таләпләреннән. ТӨП гомуми белем бирү һәм урта гомуми белем бирү мәктәбенең укучыларның телдән һәм язмача аралашу күнекмәләрен камилләштерү, татар теленнән системалы фәнни белем бирү белән беррәттән, татар дөнъясы, татар әдәбияты турында күпкырлы мәгълүмат житкерү, ягъни укучыларның коммуникатив компетенцияләрен үстерү гомуми максат итеп билгеләнә. Моңа ирешү өчен, татар телендәгә сөйләмне фонетик, лексик, грамматик яктан дәрәжә төзәргә күнектерү; сөйләмне тыңлап аңлау күнекмәләрен тирәнәйтү; бирелгән ситуация буенча диалогик яки монологик сөйләм булдыруга ирешү; карап чыгу, танышу, өйрәнү, эзләнү максаты белән уку төрләрен кулланып, төрле жанрлардагы текстларны аңлап уку һәм текстта күтәрелгән проблемаларны төгәл билгеләргә һәм аларга карата үз мөнәсәбәтенең белдерергә өйрәтү; татар халкының фән, мәгариф, сәнгать, мәдәният өлкәсендәгә казанышлары, күренекле шәхесләре һәм әдипләре белән таныштыру юнәлешендә эзлекле һәм нигезле эш алып бару зарур. Төп гомуми белем бирү һәм урта (тулы) белем бирү мәктәбенең сөйләм эшчәнлегенең барлык төрләренә (тыңлап аңлау, сөйләү, уку, язу) үзара бәйләнештә өйрәтү төп максатларның берсе булып тора. Укучыларда аралашу барышында куелган коммуникатив максатларга ирешү; укылган (тыңланган) текстларның эчтәлеген эзлекле итеп сөйли алу һәм телдән белдерелгән фикерләрен язмача оештыра алу күнекмәләре булдыру иң мөһим эшләрдән саналырга тиеш. Татар телен дәүләт теле буларак укытуның төп принциплары, методлары, эчтәлеге башлангыч гомуми белем бирү мәктәбе программасында төгәл билгеләнгән. Төп гомуми белем бирү һәм урта (тулы) гомуми белем бирү мәктәбенең дә укытучы аңлы- коммуникатив методка нигезләнеп эш итәргә, телгә өйрәтүне гамәли эшчәнлеккә юнәлтергә тиеш. Укучыларның фонетик күнекмәләрен тирәнәйтү өчен, сөйләмне орфоэпик һәм орфографик яктан дәрәжә оештырырга күнектерү мөһим. Мондый күнекмәләргә ия булганда гына, укучылар татар телендә аралашу барышында үз фикерләрен төгәл белдерә алалар.

Укучыларның лексик күнекмәләрен үстерү өчен, сүзләрнең мәгънәсен, башка, сүзләр белән бәйләнешен, сөйләмдә куллану үзенчәлекләрен гамәли үзләштерүгә игътибарны арттыру зарур. Моңың белән беррәттән, татар һәм рус сүзләренең мәгънә ягыннан аермаларын күрсәтеп бару да (пешерергә — варить, готовить, печь; юарга — стирать, мыть), рус телендә эквивалентлары

булмаган сүзләрне (каз өмәсе, карга боткасы) аңлатып бирү дә, сүзләрнең антонимнары һәм синонимнары белән таныштыру һәм аларны сөйләмдә кулланырга өйрәтү дә әһәмияткә ия. Татар телендә күпмәгънәлелек күренешенә аеруча киң таралуын истә тотып, укытучы сүзнең тиешле мәгънәсен кон- тексттан чыгып аңларга өйрәтүгә аерым игътибар бирергә тиеш. Болай эшләү укучыларның сүзлек байлыгын арттыру, телдән һәм язма сөйләмне дәрәс оештыру өчен нигез булып тора. Укучыларның грамматик күнекмәләрен үстерү һәм камилләштерү төрле сүз төркемнәренә морфологик формаларын, жөмлә калыпларын, тотрыклы сөйләм гыйбарәләрен гамәли үзләштерү һәм аларны аралашуда кулланырга күнектерүдән гыйбарәт. Рус телле балаларга татар телен укытканда, лексик-грамматик материалны синтаксик нигездә үзләштерү юнәлешендә максатчан эш алып барырга кирәк, чөнки сүзләр башка сүзләр белән бәйләнештә булганда гына, сөйләм барлыкка килә. Димәк, мондый күнекмәләр жөмләнә, диалогик яки монологик хәбәрләмәнен, бәйләнешле текстның грамматик дәрәсләген һәм төгәлләген тәэмин итәргә тиешләр. Укучыларның ана 5 теле үзгәчлекләрен исәпкә алу принцибы да укытучы игътибарынан читтә калмаска тиеш, чөнки татар һәм рус жөмләнәрендә сүзләрне үзара бәйләү закончалыклары күпкә аерыла, ә бу исә укучыларның сөйләмдә интерферент хаталарга китерә.

Урта (тулы) гомуми белем бирү мәктәбендә (10—11 нче сыйныфлар) укытучы төп игътибарны укучыларның лексик-грамматик белемнәрен гомумиләштерүгә һәм системалаштыруга; телдән һәм язма сөйләм күнекмәләрен камилләштерүгә, фикер йөртү сәләтен үстерүгә; аларда мөстәкыйльлек, ижади активлык, әхлакылык тәрбияләүгә юнәлтергә тиеш. Санап чыккан бурычларны уңышлы хәл иткәндә генә, урта (тулы) гомуми белем бирү мәктәбен тәмамлаучы укучыларны татар теленнән Бердәм республика имтиханын (БРИ) тапшырырга әзерләп була.

Гомумбелем күнекмәләрен бәяләүнең критерийлары һәм нормалары Укуны бәяләү нормасы – 11 нче сыйныфта 95 – 100 сүз. Текстны тулаем аңлап, авазларны һәм сүзләрне дәрәс әйтеп, басымны дәрәс куеп, сәнгатьле һәм аңлаешлы итеп тиешле тизлектә укыганда “5”ле куела. Текстның эчтәлеген аңлап, сәнгатьле һәм аңлаешлы итеп, әмма 2 – 3 орфографик хата жибәрәп(авазларның әйтелешен бозу, басымны дәрәс куймау, синтагмаларга бүленештә ялгышу) укыганда “4”ле куела. Текстның эчтәлеген өлешчә аңлап, 4-6 тупас орфографик хата жибәрәп укыганда һәм уку тизлеген акрын булганда, “3”ле куела. Текстның эчтәлеген бөтенләй аңламыйча, орфоэпик кагыйдәләрен бозып, 7дән артык әйтелеш хатасы жибәрәп һәм уку тизлегенә куелган таләпләрне сакламыйча укыганда, “2”ле куела.

Язма эшләрнең күләме һәм аларны бәяләү

Сүзлек диктанты – 28-33 сүз

Сүзлек диктантын бәяләү

1. Пөхтә язылган, хатасы булмаган эшкә “5” ле куела.
2. Бер орфографик хаталы эшкә “4” ле куела.
3. Өч орфографик хаталы эшкә “3” ле куела.
4. Биш орфографик хаталы эшкә “2” ле куела.

Контроль диктант – ел башында 95-105 сүз; ел ахырында 105-115 сүз

Контроль диктантны бәяләү

1. Эш пөхтә башкарылса, хатасы булмаган эшкә “5” ле куела. (Бер – орфографик, ике пунктуацион хата булырга мөмкин.)
2. Ике орфографик, ике пунктуацион яки бер орфографик, дүрт пунктуацион хаталы эшкә “4” куела.
3. Дүрт орфографик, дүрт пунктуацион яки өч орфографик, алты пунктуацион хаталы эшкә “3” куела.
4. Алты орфографик, биш пунктуацион яки биш орфографик, сигез пунктуацион хаталы эшкә “2” куела.

Изложение текстның күләме: ел башында 150-160 сүз ; ел ахырында 165-175 сүз

Изложениене бәяләү

1. Тема тулысынча ачылган, фактик һәм техник хаталары булмаган, стиль бердәмлеге сакланган эшкә «5» ле куела. (Бер орфографик, ике пунктуацион яки ике грамматик хатасы булырга мөмкин.)
2. Текстның эчтәлеге темага нигездә туры килсә, фикерне белдерүдә зур булмаган ялгышлыklar жибәрелсә, бер-ике фактик, бер-ике техник хатасы булса, ике орфографик, ике-өч пунктуацион, бер грамматик хатасы булган эшкә «4» ле куела.
3. Язмада эчтәлек эзлекле бирелмәсә, стиль бердәмлеге сакланмаса, өч фактик, ике-өч техник хатасы булса, өч орфографик, дүрт пунктуацион, ике грамматик хатасы булган эшкә «3» ле куела.
4. Эзлеклелек, стиль бердәмлеге сакланмаса, язма эш планга туры килмәсә, фактик һәм техник хаталары күп булса, орфографик хаталарның саны дүрттән, пунктуацион хаталарның саны биштән, грамматик хаталар саны өчтән артса, «2» ле куела.

Сочинениенең күләме

Ижади эшнең бер төре буларак, сочинение — укучының язма рәвештә үти торган эше. Ул бәйләнешле сөйләм үстерү күнекмәләре булдыруда зур әһәмияткә ия. Әдәби (хикәяләү, очерк, истәлек, хат, рецензия һ. б.), әдәби-ижади, өйрәтү характерындагы, ирекле, рәсемнәр нигезендә үткәрелә торган һәм контроль сочинениеләр була.

Сочинение план нигезендә языла. Ике сәгать дәвамында сыйныфта язылган сочинениенең күләме 9 – 11 нче сыйныфларда 18-20 жөмлө. Сочинениене бәяләү 1. Язманың эчтәлеге темага тулысынча туры килсә, фактик ялгышлары булмаса, бай телдә, образлы итеп язылса, стиль бердәмлеге сакланса, «5» ле куела. (Бер орфографик яисә ике пунктуацион (грамматик) хата булырга мөмкин.)

Язманың эчтәлеге нигездә темага туры килсә, хикәяләүдә зур булмаган ялгышлыklar күзәтелсә, бер-ике фактик хата жиберелсә, теле бай, стиль ягы камил булып, ике орфографик, өч пунктуацион (грамматик) яисә бер-ике сөйләм ялгышы булса, «4» ле куела.

Эчтәлекне бирүдә житди ялгышлар, аерым фактик төгәлсезлекләр булса, хикәяләүдә эзлеклелек югалса, сүзлек байлыгы ярлы булса, стиль бердәмлеге дәрәс сакланмаган жөмлөләр очраса, 6 орфографик, 6 пунктуацион (грамматик) яисә өч-дүрт сөйләм хатасы булса, «3» ле куела.

Язма темага туры килмичә, фактик төгәлсезлекләр күп булып, план нигезендә язылмаса, сүзлек байлыгы бик ярлы булса, текст кыска һәм бер типтагы жөмлөләрдән торып, сүзләр дәрәс кулланылмаса, стиль бердәмлеге сакланмаса, биш орфографик, сигез пунктуацион (грамматик) яисә дүрт—алты сөйләм хатасы булса, «2» ле куела.

Диалогик сөйләмне бәяләү

Бирелгән ситуация буенча яки өйрәнелгән тема буенча әңгәмә кора алганда, әйтелеше һәм грамматик төзелеше ягыннан дәрәс, эчтәлеге ягыннан эзлекле һәм тулы диалогик сөйләм төзегәндә, “5”ле куела. Бирелгән ситуация яки өйрәнелгән тема буенча әңгәмә кора алганда, әмма репликаларның әйтелешендә һәм аерым сүзләрнең грамматик формаларында 2-3 хата жибереп, эчтәлеге ягыннан эзлекле диалогик сөйләм төзегәндә, “4”ле куела.

Өстәмә сораулар ярдәмендә генә әңгәмә кора алганда, репликаларның әйтелешендә һәм сүзләрнең грамматик формаларында 4-6 хата жибереп, эчтәлеген бозып диалогик сөйләм төзегәндә, “3”ле куела. Бирелгән ситуация яки тема буенча диалог төзи алмаганда, “2”ле куела.

Монологик сөйләмне бәяләү

Өйрәнелгән яки тәкъдим ителгән тема буенча әйтелешә, грамматик төзелешә ягыннан дәрәс һәм әчтәләгә ягыннан тулы, эзлеклә монологик сөйләм өчән “5”лә куела.

Өйрәнелгән яки тәкъдим ителгән тема буенча эзлеклә төзелгән, әмма аерым сүзләрнең әйтелешендә, грамматик формаларында яки жәмлә төзелешендә 2-3 хатасы булган монологик сөйләм өчән “4”лә куела.

Өйрәнелгән яки тәкъдим ителгән тема буенча эзлеклә төзелмәгән, сүзләрнең әйтелешендә, жәмлә төзелешендә 4-7 хатасы булган монологик сөйләм өчән “3”лә куела.

Өйрәнелгән темага яки бирелгән темага монолог төзи алмаганда, “2”лә куела

Йомгаклау билгесе

Йомгаклау билгесе яртыеллык һәм уку елы ахырында куела. Ул, беренчә чиратта, укучыларның телдән сөйләм күнекмәләре, бәйләнешле сөйләм төзи белү осталыгы, татар телендә аралаша алу мөмкинлекләренән чыгып, шул ук вакытта язма эшләрнең нәтижәләрен исәпкә алып куелырга тиеш. 6. Укучыларның әзерлек дәрәжәсенә таләпләр һәм көтелгән нәтижәләр.

Тел материалын үзләштерүгә таләпләр

1. Татар теленең төп фонетик үзенчәлекләрен гамәли белү.
2. Ижек чигендәгә фонетик үзгәрешләренә истә тотып сөйли алу.
3. Хикәя, сорау, боеру һәм тойгылы жәмләләренә дәрәс интонация белән әйтә алу.
4. Актив үзләштерелгән лексик берәмлекләренә, шул исәптән кушма, тезмә, парлы һәм кыскартылма сүзләренә дәрәс куллана һәм яза белү.
5. Антоним, синоним, омонимнарны аера белү һәм сөйләмдә урынлы куллана алу.
6. Татарча-русча, русча-татарча һәм башка төр сүзлекләрдән файдалана белү.
7. Аерым сүз төркемнәренә хас грамматик формаларның татар һәм рус телләрендә тәңгәл килү-килмәвен белү: татар телендә исемнең род категориясе булмавы һәм аның лексик берәмлекләр белән бирелешә; татар телендә исемнең тартым категориясе булу һәм аның рус телендә бирелешә; татар телендә хикәя фигыльнең заман формаларының мәгънәви үзенчәлекләре; татар телендә фигыльнең вид категориясе булмавы һәм аның аналитик формалар белән бирелешә; бәйлек һәм бәйлек сүзләрнең татар телендә сүздән соң килүе; татар телендә саннарның һәм сыйфатларның исем янында килеш белән төрләнмәве.

8. Татар телендәге хикәя жөмләнәң хәбәр белән тәмамлану үзенчәлеген истә тотып, сөйләм оештыра алу.

9. Язма сөйләмдә тыныш билгеләрен дәрәс куя белү: ия белән хәбәр арасында сызык; жөмләнәң аерымланган кисәкләре, модаль сүзләр, тиндәш кисәкләр янында, кушма жөмләдә тыныш билгеләре.

11 нче сыйныфта белем бирүнең эчтәлеге

№	Сәгать саны	Бүлекләр	Лексика	Грамматика
1	11	Алда юллар, кайсын сайларга?	Күркәм, тир түгү, дөнья тану, кеше характерына хас сыйфатлар, аяныч, дәрәжә, даһи, куәтле, остаз, гаять, бутамагыз, жаваплы, өлгереш, горурлык, сабырлык, БДИ, кыяфәт, карак, шикле, жинаять, хокук, гадел, нәсел.	Хикәя фигыльнең заман формалары, жөмлә кисәкләре, килешләр, сыйфат фигыльнең заманнары, шарт фигыль, хәл фигыль, зат алмашлыклары, сүз ясагыч кушымчалар, бәйләк сүзләр.
2	6	Татарстан Республикасы	Шартнамә, игълан ителде, чыганак, милли, сынлы сәнгать, саклана, атаклы, тамашачы, шәхес, данлыклы, житәкчелек итә, вакыйга.	Ия белән хәбәр арасында сызык кую, сан төркемчәләре, билгесез киләчәк заман хикәя фигыльнең зат-сан белән төрләнеше.
3	9	Гаилә һәм балалар	Шаккату, ияләшә төшү, аерылышу, эндәшми калам, серне ачу, шаярту, хис итү, өйләнешә, көнләшә, барыбер, тәре, кәләпүш, намаз, үкенү, чуар, купшы, казына, интегә, үкенә, кызарта, шашкан музыка, читлек, дога, төнге тормыш, мәрхүмә, фахишә, коточкыч, һәлакәт.	Бәйләк сүзләренә төрле килешләрдә кулланылышы, билгесез киләчәк заман хикәя фигыльнең зат-сан белән төрләнеше, тәмамланмаган үткән заман хикәя фигыль, рәвеш төркемчәләре, жыйнак, жәенке жөмләләр, исем фигыль, туры сөйләм.
4	8	Мәхәббәт – гаиләнәң нигезе	Кое, исбатлый, файда, шаян, рәсми, сабыр ит, тырыша,	Инфинитив, боерык фигыль, тезүче һәм ияртүче теркәгечләр.

			үсмер чакта, мәжлес, вәгьдә, сөй.	
--	--	--	--------------------------------------	--

Эчтәлекнең темаларга һәм сәгатъләргә бүленеше

№	Төп темалар	Барлык	теоретик материал	контроль эшләр, тикшерү күнегүләре	админис. кон.эш.
1	Алда юллар, кайсын сайларга ?	11	10	1	
2	Татарстан Республикасы.	6	4	1	1
3	Гаилә һәм балалар.	9	8	1	
4	Мәхәббәт – гаиләнең нигезе.	8	6	2	
	Барлыгы	34	28	5	1

Эш төре	Еллык саны	I чирек	II чирек	III чирек	IV чирек
БСҮ	5	1	1	3	
Диктант	4	1	1	1	0
Изложение	1	0	1	0	0
Сочинение	0	0	0	1	0
Контроль эш	4	1	1	1	0

Календарь -тематик план

№	Тема	Сәгат ь саны	Үткәрү вакыты	
			План	Факт
Алда юллар,кайсын сайларга? -11 сәгать				
1	Хикәя фигыль	1		
2	Жәмлә кисәкләре	1		
3	Килешләр	1		
4	Сыйфат фигыль	1		

5	“Сез эзерме?” текстындагы лексик-грамматик материал	1		
6	“Имтихан” эсәрендәге лексик-грамматик материал(1 нче өлеш)	1		
7	“Имтихан” эсәрендәге лексик-грамматик материал (2 нче өлеш)	1		
8	Мөстәкыйль эш	1		
9	Зат алмашлыкларының килеш белән төрләнеше.Хаталар өстендә эш.	1		
10	“Данлыклы Акчуриннар” текстындагы лексик-грамматик материал	1		
11	“Ак чәчәкләр” эсәрендәге лексик-грамматик материал	1		
Татарстан Республикасы -6 сәгать				
12	“Татарстан Республикасы” текстындагы лексик-грамматик материал	1		
13	Изложение.Гаилә.	1		
14	Хаталар өстендә эш.	1		
15	Сан төркемчәләре.	1		
16	Административ контроль эш.	1		
17	Билгесез килчәк заман хикәя фигыль.Хаталар өстендә эш.	1		
Гаилә һәм балалар -9 сәгать				
18	Бәйлек сүзләр	1		
19	“Тапшырылмаган хатлар” эсәрендәге лексик-грамматик материал	1		
20	Билгесез килчәк заман хикәя фигыльнең зат-сан белән төрләнеше	1		
21	Диктант “Буран”.Рәвеш төркемчәләре.	1		
22	Жыйнак, жәенке жөмлөләр.Хаталар өстендә эш.	1		
23	“Әни нинди була?” хикәясендәге лексик-грамматик материал.	1		
24	Туры сөйләм	1		
25	“Сөембикә кыйссасы” хикәясендәге лексик-грамматик материал	1		
26	Исем фигыль	1		
Мәхәббәт – гаиләнең нигезе - 8 сәгать				
27	Диктант “Март”	1		
28	Хаталар өстендә эш.Инфинитив	1		
29	Боерык фигыльнең төрләнеше	1		
30	“Батыр егет” хикәясендәге лексик-грамматик	1		

	материал			
31	Теркәгечләр	1		
32	Үткән заман хикәя фигыль	1		
33	Гомумиләштереп кабатлау.	1		
34	Контроль эш.	1		

Укыту-методик комплекты

Тематик план Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгы тарафыннан тәкъдим ителгән “Рус телендә урта (тулы) гомуми белем бирү мәктәбендә татар телен һәм әдәбиятын укыту программасы (рус телендә сөйләшүче балалар өчен, 1 – 11 нче сыйныфлар)” нигезендә төзелде (2010).

Дәреслек

Татар теле: Рус телендә урта (тулы) гомуми белем бирү мәкт. 11 нче сыйныфы өчен дәреслек (рус телендә сөйләшүче балалар өчен). Р.З.Хәйдәрова, Р.Л.Малафеева. – Казан: Мәгариф, 2010.

Өстәмә әдәбият

Татар теле йомгаклау аттестациясенә эзерләнү өчен кулланма. Рус телендә сөйләшүче укучылар өчен. Казан. “Гыйлем” нәшрияты. 2015

Кулланылган әдәбият

1. Татар теле йомгаклау аттестациясенә эзерләнү өчен кулланма. Рус телендә сөйләшүче укучылар өчен. Казан. “Гыйлем” нәшрияты. 2014.
2. Гомуми белем бирү оешмаларында рус телле балаларның татар теленнән белемнәрен контрольгә алу буенча биремнәр җыентыгы. Яр Чаллы, 2014 нче ел.
3. Харисов Ф.Ф. Татар телен чит тел буларак өйрәтүнең фәнни-методик нигезләре / Русчадан Н.К. Нотфуллина тәрж. – Казан: Мәгариф, 2002.- 367б.
4. Хайдарова Р.З., Малафеева Р.Л. Татарский язык в таблицах: Таблицы по татарскому языку для работы с русскоязычными учащимися/ Р.З.Хайдарова, Р.Л.Малафеева. – Наб. Челны, 2005. – 36 с.
5. Бадиков К.Г. Уроки татарского языка / К.Г.Бадиков. – Казань: Татарское кн.изд-во, 1993. – 256 с.

Интернет-ресурслар

<http://www.ed.gov.ru> Белем бирү буенча федераль агентлык

<http://www.tatedu.ru> ТР Мәгариф һәм фән министрлыгы

<http://www.edu.kzn.ru> ТР Мәгариф һәм фән министрлыгы Белем порталы

<http://www.mon.tatar.ru>

<http://pedsovet.org> Бөтенроссия интернет-педкиңәшмәсе
<http://www.shoolexp.ru>
<http://.belem.ru>
<http://.Tat.Tatar-inform.ru> ТР мәгълүмат агентлыгы
<http://.intertat.ru> ТР электрон газетасы
<http://.xat.ru> Татар хат алышу хезмәте
<http://.suzlek.ru> on-line русча сүзлек
<http://.Kitarxane.at.ru> татар телендәге әдәби әсәрләр китапханәсе
<http://.Tatar.com.ru> татар теле сүзлекләр һәм үзәйрәткечләр
<http://.Tatarca.boom.ru> татарча текстлар
<http://.selet.ru> “Сәләт” яшьләр
<http://.Tatarca.boom.ru> татарча текстлар
tatartele2010.ucoz.ru
tugan-tel.blogspot.com